

Samenspraak

APRIL 2015

MAGAZINE VOOR RELATIES

Beloning topfunctionarissen:
Wetgever, bezin je nog eens!

Kansen leegstand vastgoed
Creatieve benadering nodig

Etikettering voeding
Geeft meer informatie
meer duidelijkheid?

Etiquette en etiketten

Voor bedrijven begon 2015 met heel wat nieuwe regelgeving. Zoals de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) over de maximale beloning in de (semi)publieke sector (p. 11). Vervolgens is er de nieuwe Participatiewet waarin afgesproken is dat het Nederlandse bedrijfsleven extra banen gaat creëren voor mensen met een arbeidsbeperking (p. 4). En eind vorig jaar al trad het Warenwetbesluit informatie levensmiddelen in werking. Nieuwe regelgeving met gevolgen voor allerlei ondernemingen die met voedsel te maken hebben, van kleine middenstanders tot grote foodconcerns (p. 22).

Zo moeten restauranthouders voortaan behalve op etiquette ook op etiketten gaan letten. Als gastheer word je geacht je clientèle te kunnen inlichten over allergenen die in de gepresenteerde niet-voorverpakte producten zitten: noten, melk, schaal- en schelpdieren, granen... Je moet haast medisch onderlegd zijn om je gasten te kunnen informeren. Terwijl horeca- en veel andere ondernemingen in de binnenstad het al niet gemakkelijk hadden vanwege de crisis en de internetconcurrentie. Veel zaken moesten hun deuren sluiten. De leegstaande panden in het straatbeeld zijn daar een duidelijk teken van. Alhoewel gemeenten er samen met de marktpartijen hard aan trekken om nieuwe initiatieven in de lege panden te kunnen toelaten. Dankzij herbestemming van de plannen ontstaan er onverwachte winkelconcepten met multifunctionele invulling. Vastgoedadvocaat Jasper Molenaar vertelt daar meer over op pagina 18.

Gelukkig dat mensen mondjesmaat weer wat meer geld gaan uitgeven. Het restaurantbezoek neemt volgens de statistieken weer toe. Mogelijk dat pop up-stores met horeca daarvan profiteren. Dan moet de uitbater zich natuurlijk wel even verdiepen in de allergeneninformatie. Of, wellicht een slimmer concept: in de multifunctionele pop up-store een hoekje inruimen voor de allergoloog, die de etiketvoorlichting voor zijn rekening neemt. Want specialiseren werkt effectiever, daarom gaan wij bij Dirkwager ook steeds verder de diepte in (zie pag. 22).

Minder leegstand zal de levendigheid in de stad ten goede komen. Als wij dan binnenkort allemaal een bezoekje brengen aan die nieuwe (en bestaande) zaken, tonen we onze betrokkenheid met de eigen regio en geven we de lokale economie een positieve impuls. Zo heurt het eigenlijk!

Karen Verkerk, voorzitter bestuur
Dirkwager advocaten & notarissen N.V.

Colofon

Velperpoort

Velperweg 1
6824 BZ ARNHEM
Tel. 026 353 83 00

Stella Maris

Van Schaeck Mathonsingel 4
6512 AN NIJMEGEN
Tel. 024 381 31 31

info@dirkwager.nl
www.dirkwager.nl

Samenspraak is een uitgave van
Dirkwager advocaten & notarissen

Contactpersoon Dirkwager:

Pieter Sonneveld, afdeling Marketing,
tel. 026 353 84 31

Concept & productie: Caplan

Drukwerk: Coers & Roest

Inhoud

Actueel	4
Participatiewet: "Garantiebanen geven kleur aan een organisatie"	
Junior versus Senior	8
Annick Schenkenberg van Mierop en Ineke Meuwese	
Dossier	11
Juridische complicaties Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	
Toewijding	14
Marieke van Dongen Vrijwilliger Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen	
Dirkzwager Nieuws	16
Integratie advocatuur en notariaat voorkomt tunnelvisie en vergroot efficiency	
Gedachtegoed	18
Jasper Molenaar gelooft in een meer creatieve benadering om leegstand te bestrijden	
In Casu	21
Kort nieuws	
Business Case	22
Nieuwe regelgeving etikettering levensmiddelen: vind de juiste balans	
In Casu	25
Kort nieuws	
Waarvan Akte	26
Scheepsoverdracht zonder ongewenste verrassingen	
Van onze internationale partner in Wenen	28
Rainer Kaspar van PHH Rechtsanwälte	
Partner in MVO	30
De universele waarden van Toneelgroep Oostpool	

Meedoen met een arbeidsbeperking

“Garantiebanen geven kleur aan een organisatie”

In de huidige maatschappij is participatie een belangrijk thema. Volgens de Participatiewet moet iedereen de kans krijgen om ‘mee te doen’, ook mensen met een arbeidsbeperking. Bedrijfsleven en overheid gaan binnen elf jaar gezamenlijk 125.000 garantiebanen verzorgen. Hoe wordt dat ingevuld en welke risico’s loop je als ondernemer?

De Participatiewet is een belangrijk onderdeel van het Sociaal Akkoord en vereist dat het bedrijfsleven 100.000 en de overheid 25.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking creëert voor 2026. Aanvankelijk werd dit verplicht en zou er sprake zijn van een boete wanneer werkgevers niet genoeg banen zouden creëren. Werkgevers waren niet enthousiast over een quotum. Ze hebben nu bedongen dat wanneer voor eind 2016 een deel van de banen is gerealiseerd, het quotum van tafel is. In de regio Nijmegen spreken we dan over 250 banen bij het bedrijfsleven en 55 banen bij de overheid en in de regio Arnhem over 315 banen bij het bedrijfsleven en 240 bij de overheid.

Doortastend

Turgay Tankir, PvdA-wethouder Werk & Inkomen van de gemeente Nijmegen, is positief over de invulling van dat aantal banen in zijn regio. “Werkgevers zijn opgelucht dat het quotum voorlopig is vervallen, dat motiveert om extra doortastend de eerste doelstellingen te halen. De Participatiewet biedt kansen om de onderkant van de arbeidsmarkt beter te organiseren. Voorheen waren we met regelingen als de Wet Werk & Bijstand, Melkertbanen, sociale werkplaatsen en

gesubsidieerde banen te afhankelijk van de overheid; de mensen bleven in principe in dienst van de overheid en dat werd onbetaalbaar. Met de nieuwe Participatiewet willen we er samen met werkgevers voor zorgen dat mensen met een arbeidsbeperking een baan krijgen met perspectief.” Ine van Burgsteden, CDA-wethouder Werk & Inkomen van de gemeente Arnhem, is ook enthousiast over de manier waarop het Sociaal Akkoord nu is ingevuld. “We zetten er nu samen met het bedrijfsleven en de vakbonden de schouders onder. De verantwoordelijkheid ligt bij de werkgevers en de gemeente heeft een faciliterende en ondersteunende taak. We zijn druk bezig om de mensen met een arbeidsbeperking, ofwel de database met talenten, voor te bereiden met werktrajecten, jobcoaching en werkkritmetrainingen en we zoeken met werkgevers creatief naar werk dat voor hen geschikt is.”

Buiten kaders

De banen liggen in deze tijd niet voor het oprapen, dus waar zouden die 125.000 banen vandaan moeten komen? Tankir: “De arbeidsmarkt is dynamisch; er is nu krapte, maar er zijn genoeg tekenen dat de economie op termijn beter wordt. Mijn eerste advies aan werkgevers is: kijk niet alleen naar de korte termijn. Ten tweede

“Mijn devies - ook binnen mijn eigen gemeente - over de invulling van garantiebanen luidt: gewoon dóen!”

Ine van Burgsteden

zijn er best banen voor deze talenten, maar dan moet je goed kijken hoe je huidige werknemersbestand is ingericht. Denk eens buiten de bestaande kaders. Bedrijven die bijvoorbeeld alleen hoogopgeleiden in dienst hebben, hebben ook administratieve, repetitieve of ondersteunende taken die ze als garantiebaan in kunnen vullen. We onderzoeken tevens of het voor bedrijven voordeliger kan zijn om voor eenvoudige werkzaamheden een pool van 25 gedetacheerden uit onze database in te huren dan het uitbesteden aan lagelonenlanden. Natuurlijk zit de maatschappij momenteel niet zo in elkaar dat werkgevers direct een langdurige verbintenis aan kunnen gaan. Daarom zijn er binnen de garantiebanen volop mogelijkheden voor overeenkomsten voor bepaalde tijd of op detachingsbasis. Als de werknemer goed bevalt, ben ik ervan overtuigd en is mijn ervaring dat ze gewoon in dienst kunnen blijven. Het mes snijdt aan twee kanten.”

Van Burgsteden: “En als je eens een vacature hebt, duik dan niet direct het bekende netwerk in, maar kijk wat je met de talenten uit de database kunt ondernemen. Het gaat erom de goede match te vinden tussen een bepaalde beperking en de werkzaamheden binnen je bedrijf.”

Kleur geven

De Participatiewet is in januari in werking getreden en Van Burgsteden ziet dat een groep werkgevers er inmiddels succesvol invulling aan geeft. “Ondernemers die aanvankelijk sceptisch waren, zijn nu heel positief over hun nieuwe werknemers met een arbeidsbeperking en raden het anderen ook aan. Zo hoorde ik laatst een ondernemer zeggen dat deze nieuwe medewerkers zijn organisatie kleur

geven.” Ook Tankir spreekt over werkgevers met positieve ervaringen. “Een bedrijf met 30 werknemers heeft onlangs 7 mensen met een autistische aandoe-ning in dienst genomen. Zij verrichten nauwkeurig laswerk en doen dit met grotere precisie dan de reguliere werknemers. Deze werkgever is zo blij met zijn nieuwe krachten dat hij weigert om van de voorzieningen gebruik te maken en ze wil belonen als alle anderen.”

Koudwatervrees

Aan de andere kant zien beide wethouders ook ondernemers die onwetend zijn in dit traject en last hebben van koudwatervrees. Tankir: “Werkgevers zijn bang voor een hoog ziekteverzuim. Om de angst voor een hoger risico op ziekte en uitval weg te nemen, is landelijk een no risk-polis ingevoerd. Bovendien zijn ondernemers bang om in een administratief moeras te zakken. Daarom zijn er werkgeversservicepunten (WGSP) in verschillende regio’s opgericht, die de ondernemers zoveel mogelijk ontzorgen en een groot deel van de administratieve rompslomp uit handen nemen. Het UWV neemt ook deel in het WGSP. Werkgevers kunnen nu dus met al hun vragen terecht bij één contactpersoon.”

Ine van Burgsteden wijst erop dat het in deze fase vooral belangrijk is dat werkgevers de servicepunten van de gemeente goed weten te vinden. “Omdat we nu samenwerken met allerlei instanties die voorheen versnipperd te werk gingen, is het de kunst om een eenduidig gezicht naar buiten te brengen dat de werkgever herkent. Dat bereik je door helder en veelvuldig te communiceren; deze maanden gaan we bijvoorbeeld de boer op met accountmanagers en bestuurders om

“Ik geloof in **garantiebanen** omdat een transparante samenwerking met het bedrijfsleven meer **creatieve oplossingen** oplevert. De **gemeente denkt en helpt daar graag aan mee.**”

zichtbaar te zijn en praktische vragen van werkgevers te kunnen beantwoorden.”

Gewoon dóen

Tankir: “We beginnen natuurlijk niet vanaf nul met het invullen van arbeidsmogelijkheden aan de onderkant van de markt. In 2014 heeft de gemeente Nijmegen 760 mensen vanuit de bijstand aan het werk gekregen en dat is een hele prestatie onder de huidige omstandigheden. Ik geloof in de garantiebanen omdat een transparante samenwerking met het bedrijfsleven meer creatieve en praktische oplossingen oplevert. De gemeente denkt en helpt daar graag aan mee.”

Van Burgsteden: “Daarbij hebben we het doel om het zo eenvoudig en aantrekkelijk mogelijk te maken voor werkgevers. Met als kanttekening dat je gedurende de uitvoering merkt dat de details soms ingewikkelder zijn dan gewenst. Ondernemers krijgen bijvoorbeeld wel te maken met de doelgroepenregistratie. We maken nu eenmaal een rigoureuze stap in wetgeving en dan kunnen de oude en nieuwe wet nog schuren. Gaandeweg kun je dat polijsten, dus mijn devies - ook binnen mijn eigen gemeente - over de invulling van garantiebanen luidt: gewoon dóen!” ■

Turgay Tankir

Nieuwe functies creëren

Dirkzwager is vanuit ondernemersorganisatie VNO-NCW betrokken bij de ondersteunende werkbedrijven voor de invoering van de Participatiewet. Voorzitter Gelderland Marcel Hielkema, tevens bestuurder-directeur van Dirkzwager: “Elk bedrijf krijgt te maken met de garantiebanen en de Participatiewet. En elk bedrijf heeft die mogelijkheden. Voorheen dachten we standaard aan groenvoorziening en de lopende band, maar deze talenten kunnen ook aan het werk in de schoonmaak of beveiliging. Of denk eens aan repeterende klussen in de automatisering waarin een autistische medewerker misschien helemaal zijn ei kwijt kan. Ook bij een bedrijf als Dirkzwager zijn er mogelijkheden in de ondersteuning en door taken op te delen zijn er nieuwe functies te creëren. Door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer een kans te geven, geef je ze zelfvertrouwen en help je ze volgende stappen te nemen. Er zijn veel meer mogelijkheden dan iedereen denkt.”

A photograph of two women in a modern office. One woman with long blonde hair is sitting in a grey office chair, wearing a colorful floral blazer and dark blue skirt. She is smiling and looking towards the other woman. The second woman, with short brown hair, is standing behind her, leaning on the back of the chair. She is wearing a white jacket over a black top and a grey skirt, and she is laughing heartily. The office has large windows in the background, a desk with a laptop, a pen holder with orange pens, and a potted plant. The overall atmosphere is professional and friendly.

Annick Schenkenberg van Mierop en Ineke Meuwese

Een notaris neemt een beginnende kandidaat-notaris onder zijn hoede voor een stageperiode van minimaal zes jaar. Deze jonge mensen vormen de nieuwe generatie Dirkzwagerjuristen. Hoe kijkt de gezel naar de meester, en andersom?

Annick over Ineke

“Ze heeft een enorm empathisch vermogen”

Je eerste indruk?

Ik vond Ineke een charmante en sympathieke verschijning, zonder poeha. Ons eerste gesprek was vrij informeel, gezellig zelfs. Ter voorbereiding had ik Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek volledig doorgespit, maar ze wilde vooral weten wie ik was. Die juridische kwaliteiten kon ze wel uit mijn cv en assessment halen, zei ze. Het klikte meteen. Dat was voor mij doorslaggevend, want met haar moest ik gaan samenwerken. We hebben inderdaad een bijzondere band, vakinhoudelijk.

Waarom herken je de meester?

Ze is in haar werk heel precies en juridisch erg sterk. Daarnaast heeft ze oog voor de persoon. Ze heeft een enorm empathisch vermogen en dat is binnen het Familierecht heel belangrijk. Ze blinkt uit op het gebied van Estate Planning, daarin is ze een echte specialist. Ze heeft heel veel kennis paraat en is altijd scherp op de details.

Collega of meester?

Vanaf het begin heb ik dossiers zelfstandig opgepakt. Ik werk dus niet zozeer vóór Ineke, maar meer mét Ineke. Soms vraag ik natuurlijk wel advies of laat ik iets controleren. Inhoudelijk zijn we echt collega's. Soms zitten we in ons eigen wereldje aan haar tafel te werken, helemaal verdiept in ingewikkelde juridische constructies. Dan zitten we te grinniken over al het moois dat we hebben bedacht. Een ander denkt waarschijnlijk: tjee, wat een nerds! Maar wij genieten ervan.

Ineke als opleider?

Ze geeft je zelfvertrouwen. Ze laat je los op de juiste momenten, waardoor je de verantwoordelijkheid voelt om haar hulp alleen in te roepen als dat nodig is. Dat is heel knap. Eigenlijk oefent ze weinig controle uit, maar op zo'n manier dat die er wel is. Ineke is heel positief in haar benadering en geeft altijd constructieve feedback. Daarbij, haar deur staat écht altijd open; ze maakt

meteen tijd voor je. Ze zegt: als ik jou niet help, kun jij nu niet verder. Wat ik ook leuk vind, is dat ze je betreft bij het beleid: Hoe geven we de sectie vorm? Wat doen we aan acquisitie? Dat soort zaken bespreekt ze met het hele team.

Waarom is ze je voorbeeld?

In haar omgang met cliënten. Ze stelt in mijn ogen soms nogal persoonlijke vragen, maar daarmee blijkt ze meteen tot de kern door te dringen en achterhaalt ze allerlei belangrijke informatie. Doorvragen naar persoonlijke aspecten vind ik nog wel eens lastig.

Waarom neem je géén voorbeeld?

Ineke is lief, maar soms misschien wel te lief. Ze verontschuldigt zich bijna als ze feedback geeft. Zelf ben ik wel wat harder: Niet goed? Zeg het maar gewoon! Ik ben wat directer. Maar daar lach ik natuurlijk wel héél lief bij, haha.

Wat zal je van deze periode altijd bijblijven?

Een paar cliënten waarvoor ik een testament verzorgde, waren zo teleurgesteld dat ik als kandidaat-notaris aan het einde van het traject de akte niet mocht passeren. Ze wilden weten wanneer ik dat dan wel mag. Dan komen ze nog eens terug!

Annick over 10 jaar?

Dan heb ik mijn beroepsopleiding afgerond en waarschijnlijk ook een opleiding tot Estate Planner. Wellicht werk ik tegen die tijd als notaris. Maar vooral wil ik heel goed zijn in wat ik doe!

Wat heeft je achteraf verrast?

De eerste keer dat ik Ineke casual gekleed zag, viel het me op dat ze er dan heel anders uitziet. Ik ken haar vooral in mooie jurken met hakjes. Maar eigenlijk draagt ze veel liever een jeans en een lekkere trui met stevige laarzen. Heel hip en stoer. ■

Junior:

Nee, ze kende niemand die notaris was, maar toch wist Annick Schenkenberg van Mierop al op de middelbare school dat ze Familierecht erg leuk zou vinden. “Vanwege de combinatie van het contact met mensen en de interessante technisch-juridische constructies.” Al tijdens haar studie Notarieel recht liep ze stage bij diverse kantoren. Maar ze volgde ook drie extra vakken, zodat ze - als back-up - nog de advocatuur in zou kunnen. Dat bleek niet nodig: al vóór haar afstuderen had ze begin 2013 een plek als kandidaat-notaris bij Dirkzwager. “Een groot kantoor met een sectie Personen- en Familierecht. Precies wat ik wilde!”

Ineke over Annick

“We vullen elkaar aan: zij is zakelijker, ik persoonlijker”

Senior:

Ineke Meuwese is notaris (toegevoegd) en gespecialiseerd in het familierecht. Ze geeft sinds enkele jaren leiding aan de notariële sectie Personen- en Familierecht. Onlangs vierde ze haar 12,5 jarige jubileum bij Dirkzwager, waar ze in 2002 na een ronde langs enkele andere notarissenkantoren neerstreek. Ze is gecertificeerd Estate Planner en verstaat de kunst om vermogen van cliënten fiscaal vriendelijk over te dragen aan de volgende generatie.

Je eerste indruk?

Een oud-collega werkt als docente aan de Universiteit in Utrecht. Zij belde ons over een studente die ging afstuderen en volgens haar perfect bij Dirkzwager paste. Ze verwachtte ook met mij een leuke match. Dat had ze goed gezien. We hebben Annick meteen uitgenodigd. In dat eerste gesprek was ik in de ban van haar uiterlijk. Tegenover me zat een poppetje en ik dacht, wie zit daarachter? Ze bleek een intelligente dame met veel pit én enorm gemotiveerd. Ze liep tijdens haar studie allerlei stages om op de juiste plek terecht te komen. Het is een leuke meid zonder kapsones, die veel gezelligheid op de afdeling brengt. Ik vind het ook grappig om te zien hoe ze haar charmes weet in te zetten.

Waarom herken je een talent?

Annick kan in korte tijd enorm veel werk verzetten, in een flink tempo. Ze beoordeelt stukken kritisch en kan er juridisch een eigen draai aan geven. Net als ik buigt ze zich graag over ingewikkelde juridische dossiers. Ze is daarnaast heel zakelijk en denkt graag actief mee over het beleid en de toekomst van de sectie. Die rol pikt ze goed op.

Minpuntjes?

Aanvankelijk was ze een beetje té zakelijk in de benadering van cliënten. Juist in de familiepraktijk mag je best persoonlijker zijn om het echte probleem boven tafel te krijgen. Annick had een zekere gêne om mensen, zeg maar het hemd van het lijf te vragen. Vaak is het handig om dat wél te doen. Van de andere kant kan ik wel wat van haar leren: zij is zakelijker en ik persoonlijker. We vullen elkaar aan. Dat is het mooie van deze samenwerking.

Sterke punten?

Annick legt heel makkelijk contacten. Ze is onlangs naar Arnhem verhuisd en had al snel haar draai gevonden. Ze zit in sportclubs, organiseert avondjes met jonge juristen, regelt oefenwedstrijden voor de

bedrijfs hockey. Ze is initiatiefrijk op alle fronten, zowel op kantoor als privé. Ik vind het bewonderenswaardig dat ze verhuisd is. Haar hele sociale leven speelde zich in Utrecht af. Maar ze had het toegezegd en dat is ook typerend voor Annick: als ze iets zegt, doet ze het ook. Het staat op haar lijstje, dus wordt het afgevinkt.

Hoe haal je het beste uit iemand?

Door de nadruk te leggen op zelfvertrouwen en eigen verantwoordelijkheid. Ik neem stagiaires niet bij de hand. Ze mogen al heel snel zelfstandig besprekingen met cliënten voeren. De kunst is dat ze enerzijds die zelfstandigheid weten te benutten, maar anderzijds wel op tijd aan de bel trekken. De één kan daar beter mee omgaan dan de ander. Annick weet heel goed wat ze zelf kan en wanneer ze moet overleggen.

Jouw stijl van opleiden?

Ooit werkte ik zelf bij een kantoor waar elke brief, elke letter werd gecontroleerd. Vreselijk demotiverend. Iedereen heeft zijn eigen stijl en die moet je respecteren. Ik kan heel andere bewoordingen kiezen dan een stagiaire, terwijl de inhoud toch goed is. Verder verwijs ik stagiaires vaak naar het Wetboek, daarin zijn heel veel oplossingen te vinden. Nee, dat hoeft je niet uit je hoofd te kennen, haha.

Annick over 10 jaar?

Dan verwacht ik dat ze nog steeds in het notariaat zit, want ik zie dat ze ervan geniet. Ze heeft dan vast een eigen praktijk opgebouwd, hopelijk binnen Dirkzwager.

Wat heeft je achteraf verrast?

Als je Annick voor het eerst ziet, verwacht je totaal niet dat ze van hele stoere dingen houdt. Ze is echt heel fanatiek in bootcamp, weer of geen weer. Of ze vertrekt met een zware rugzak op survival-vakantie om te gaan abseilen en al dat soort dingen. Ze is gek op spanning en sensatie! ■

Juridische complicaties Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

“Hoogte **salaris** heeft ideologische, **politieke lading** gekregen”

“Er komt een moment dat de wal het schip keert.” Henk Hoving is gespecialiseerd in arbeidsrecht en pensioenrecht. Deze maanden heeft hij in zijn praktijk de handen vol aan allerlei juridische complicaties die het gevolg zijn van WNT-2. Per 1 januari 2015 is deze wet van kracht geworden. “Ooit komt het inzicht dat de WNT zijn doel voorbij schiet.”

Het verhaal over de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) begint bij de parlementaire commissie Dijkstal. Deze kwam in 2004 met het rapport ‘Over dienen en verdienen’, over de salariering in de (semi)publieke sector. “Met drie belangrijke bevindingen en aanbevelingen,” vertelt Hoving. “Ten eerste dat de marktsector geen ijkpunt, maar wel een referentiepunt is voor de verdiensten in de publieke sector. Ten tweede dat het ministersalaris de top van het loongebouw moet vormen. Alle bezoldigingen zijn daarvan afgeleid. Ten

derde dat het inkomen van de minister circa 30% achterliep op de ambtelijke laag daaronder en nog eens 20% op de marktsector.”

In de jaren die volgden, durfde geen enkel kabinet de drastische, maar gerechtvaardigde loonsverhoging door te voeren. Eind 2011 nam de politiek wél een wet aan om de maximale beloning in de (semi)publieke sector te normeren tot 130% van dat ministersalaris. Deze eerste WNT trad 1 januari 2013 in werking.

Naar de letter

WNT-1 respecteert een overgangsrecht van in totaal zeven jaar voor arbeidsvoorwaardelijke afspraken die voor het besluit van de Tweede Kamer, 6 december 2011, zijn gemaakt. Maar de inkt van de wet was nog niet droog, of WNT-2 volgde. Deze is dit jaar ingegaan, als uitvloeisel van het regeerakkoord. Met als kern dat de ministersalarissen niet worden verhoogd en niettemin als maximum dienen voor de bezoldiging in de (semi)publieke sector. In plaats van

dat bewindslieden meer gaan verdienen, moet de beloning van topfunctionarissen 30% omlaag. De zorg- en woningcorporaties blijven uitgezonderd tot 1 januari 2016. Zij vallen nog onder WNT-1. “WNT-2 geeft talrijke complicaties,” constateert Hoving. “Stel dat je van functie verandert. Staat het overgangsrecht dan op het spel? Het ministerie toetst dit. Maar het doet dit strikt naar de letter en niet naar de geest van de wet. Als je bijvoorbeeld afscheid van een topfunctionaris wilt nemen, kan het financieel aantrekkelijk zijn voor beide partijen om het door te betalen salaris af te kopen. Maar dat mag niet van het ministerie, want een afkoop is gemaximeerd tot € 75.000.”

Aderlating

Een actueel probleem bij WNT-2 is de combinatie met de afgetopte pensioengrondslag tot € 100.000,- bruto jaarsalaris. Daarboven kun je niet meer fiscaal aftrekbaar pensioen opbouwen. Iemand die € 150.000,- verdient, bouwt dus nog maar over € 100.000,- pensioen op. Dit betekent een

“Naar mijn mening moet je ‘**dienen en verdienen**’ beter op waarde schatten. Maar de gehele discussie heeft een **politieke lading** gekregen. Namelijk dat de verdiensten per definitie te hoog zijn.”

“Het systeem is **dusdanig opgetuigd** dat het **oplossingen** conform de strekking van de wet belemmert omdat ze **formeel** niet zouden kunnen. Anderzijds leidt dat ertoe dat alles mag wat niet geregeld is.”

behoorlijke aderlating. Vraag is of je die pensioenderving mag compenseren in de arbeidsovereenkomst. Ja, zeggen veel arbeidsjuristen op basis van WNT-2. Maar het antwoord luidt vaak nee, stelt Hoving. “Er is een arbeidsrechtelijk beginsel dat je niet zomaar eenzijdig mag morrelen aan de arbeidsvoorwaarden. Maar pensioen bij een verplicht bedrijfstakpensioenfonds (bijvoorbeeld PFZW en ABP) vormt daarop een uitzondering. Hier werken de nieuwe pensioenregels door in de arbeidsovereenkomst. Dus valt er niks te compenseren. Daar ontstaan met de betrokkenen behoorlijke juridische gevechten over. De interne toezichthouders moeten deze discussie beslechten met hun raden van bestuur. Maar onder dat niveau zitten legio mensen die ook meer dan een ton verdienen. Die vallen meestal onder een cao. Daarover gaan de sociale partners. Het is zeer de vraag of de cao's gaan voorzien in genoemde compensatie. Maar als de toezichthouder die wél geeft en de mensen eronder krijgen niets, dan is dat vreemd. Dat is een van de dingen die ik onder de aandacht breng van toezichthouders.”

Ideologische lading

Hoving vraagt zich af of de (semi)publieke sector straks nog wel goede, gekwalificeerde

mensen kan blijven aantrekken door genoemde versoberingen in salariering. Mogelijk gaat een deel naar andere branches of naar het buitenland. “Vaak betreft dat de betere mensen. Dat is ook de zorg die je hoort bij onder meer universiteiten en academische ziekenhuizen. Neem de gezondheidszorg met haar marktwerking. Daar zul je moeten opschuiven naar marktconforme beloning. Naar mijn mening moet je ‘dienen en verdienen’ beter op waarde schatten. Maar de gehele discussie heeft een ideologische, politieke lading gekregen. Namelijk dat de verdiensten per definitie te hoog zijn. Mondjesmaat komt er wel kritiek op de WNT. Maar iedereen vindt het lastig om zijn nek uit te steken. Want je krijgt onmiddellijk pek en veren over je heen omdat je als bestuurder alleen maar een hoop salaris zou willen verdienen.”

“Door die maatschappelijke tucht, gevoed door incidenten, ontstaat er een soort vluchtgedrag in nog meer precieze juridische regels. Inmiddels zijn er boekwerken over verschenen. Het systeem is dusdanig fijnmazig opgetuigd dat het oplossingen conform de strekking van de wet belemmert omdat ze formeel niet zouden kunnen. Anderzijds leidt dat ertoe dat alles mag wat niet geregeld is.” Henk Hoving heeft het druk

met alle vraagstukken die voortvloeien uit de WNT-2. “Maar daar is de wet niet voor bedoeld,” zegt hij droogjes. “Er wordt al jaren gezegd dat de wetgeving eenvoudiger en duidelijker moet. En minder voor specialisten. De praktijk wordt echter alleen maar gedetailleerder. De WNT is daar een treffend voorbeeld van.”

Onvoldoende door-dacht

Inmiddels staat WNT-3 voor de deur, eveneens conform het regeerakkoord. Vanaf 2017 normeert WNT-3 alle inkomens in de (semi)publieke sector, dus alle medewerkers onder de raad van bestuur. Medische specialisten in loondienst vallen voorlopig (tot eind 2017) niet onder de WNT. Inmiddels dienen diverse nieuwe problemen zich aan. Zo kan de normering gaan conflicteren met het cao-loodgebouw. De Nederlandse Bank en de Autoriteit Financiële Markten waar de salarissen op bancaire niveau liggen, vallen ook onder de WNT. Hoe gaat dit uitpakken? Personen en instellingen kunnen met ministeriële toestemming wel ontheffing krijgen. Maar dan komen ze met naam en toenaam in de Staatscourant. Dat wil natuurlijk niemand. Nee, de WNT is onvoldoende door-dacht. Tegen de wetgever zou ik zeggen: bezin je nog eens een keer.” ■

Voor meer informatie over dit onderwerp kijk op www.dirkzwagerpensioen.nl of download het gratis e-book Pensioen en WNT op www.dirkzwagerbibliotheek.nl

Vereniging van Ouders van Couveusekinderen (VOC)

VOC is de landelijke patiëntenvereniging die de belangen behartigt van kinderen die na hun geboorte op de afdeling Neonatologie worden opgenomen, óf omdat ze prematuur geboren zijn (te vroeg: minder dan 37 weken) óf omdat ze ernstig ziek zijn. Voor ernstig zieke baby's en de allerkleinsten (24 tot 32 weken) is opname op de NICU vaak noodzakelijk.
www.couveuseouders.nl

Marieke van Dongen, vrijwilliger Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen

“Mooi om te doen, maar soms ook heel heftig”

Slecht één kilo woog Finn bij zijn geboorte. Het zoontje van Marieke van Dongen lag twee weken op de Neonatale Intensive Care Unit (NICU) van het Radboudumc en nog vier weken op de couveuseafdeling van het Jeroen Bosch Ziekenhuis voor zij en haar man hem mee naar huis mochten nemen. Een emotionele ervaring, die haar ertoe bracht om lotgenoten een luisterend oor te bieden.

Na een zwangerschap van ruim 27 weken stagneerde de groei van haar ongeboren baby. Marieke van Dongen werd direct opgenomen. Met medische hulp wist ze de bevalling nog vijf weken te rekken. Na 32 weken en vijf dagen werd Finn geboren: lengte 35 cm, gewicht 1 kilo. “Vooral de periode dat ik in het ziekenhuis lag was zwaar. Wekenlang leef je in spanning en ga je van het ergste uit.”

Miniatuur

Finn is nu vier jaar en Marieke van Dongen, advocaat gezondheidsrecht, is vorig jaar bevallen van een tweede zoon. Een drukke baan en haar jonge gezin weerhouden haar er echter niet van om tijd vrij te maken voor ouders die eenzelfde moeilijke tijd doormaken. Marieke is in de regio Nijmegen actief als vrijwilliger voor de Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen (VOC). Deze patiëntenvereniging werkt met ervaringsdeskundigen en dat is Marieke ongetwijfeld. Om aan te geven hoe klein Finn ter wereld kwam, toont ze een miniatuur rompertje en een luier ter grootte van een papieren zakdoekje. Poppenkleertjes. Je snapt direct dat het hummeltje dat zoiets past, enorm kwetsbaar moet zijn. De kans bij te vroeg geboren kinderen op complicaties is inderdaad erg groot: longschade, hersenbloedingen, darmproblemen, geelzien, blindheid, infecties... Vanwege de kans op ontwikkelingsstoornissen blij-

ven couveusekinderen ook na ontslag uit het ziekenhuis nog jaren onder controle. Marieke: “Finn lag op de NICU vanwege zijn gewicht, dat was spannend maar er deden zich geen ernstige complicaties voor. Andere ouders hebben niet altijd dat geluk. Ik heb om me heen veel trieste dingen gezien, dat is iets wat je nooit vergeet. Het was zwaar, maar het heeft me ook mooie dingen gebracht. Misschien een cliché, maar sindsdien sta ik anders in het leven.”

Inloopavond

Het duurde even voordat Marieke objectief kon terugkijken op die emotionele tijd. Pas toen durfde ze het vrijwilligerswerk aan: de opvang van lotgenoten bij diverse activiteiten van de VOC. Zo is ze samen met medisch personeel aanwezig bij speciale terugkomdagen en -avonden waar ouders onderling en met vrijwilligers ervaringen uitwisselen. En één dinsdagavond per maand is ze met een collega-vrijwilligster te vinden op de couveuseafdeling van het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis in Nijmegen. “Dan is het inloopavond voor ouders van couveusekinderen die daar op dat moment liggen. We luisteren naar hun verhaal of zij vragen naar onze ervaringen. Ouders zijn vooral nieuwsgierig naar het traject ná het ziekenhuis. Hoe gaat het verder als je met je baby thuiskomt: zonder monitor, zonder artsen in de buurt? Dat is ook heel eng.”

Feedback

Sinds eind 2014 heeft Marieke er een taak bij: het Radboudumc heeft haar als VOC-afgevaardigde en als couveuseouder gevraagd voor het CRM-kernteam Neonatologie.* Marieke: “Het kernteam vertaalt de CRM-principes in bruikbare instrumenten, zoals checklists. Ik zit bij de subgroep ‘feedback’ die richtlijnen ontwikkelt voor het geven en ontvangen van feedback.”

Marieke moet regelmatig voor overleg naar het ziekenhuis: “Dat is bovendien erg leerzaam voor mijzelf. Dit alles gaat ook over feedback met collega’s en met cliënten.”

Voor Marieke is het ziekenhuis, ondanks het verleden duidelijk geen ‘no-go area’: “Integendeel, als ik het Radboudumc binnenloop, voel ik me er kind aan huis. Ik heb er vijf weken gelegen. Grappig: het Radboudumc is bij ons cliënt, ik ben er patiënt en ik werk onder meer daar als VOC-vrijwilliger. Zo is de cirkel rond.” ■

* CRM staat voor Crew Resource Management en is gebaseerd op veiligheids-trainingen in de luchtvaart. De CRM-trainingen in het ziekenhuis zijn gericht op het voorkomen van fouten, door intensief teamwork met veel aandacht voor briefing, debriefing en optimale interactie.

Meerdere invalshoeken, dat houdt iedereen scherp

Sinds begin dit jaar werken advocaten en notarissen van Dirkzwager nóg intensiever samen. Dit nieuwe ‘geïntegreerde werken’ verhoogt de efficiency en voorkomt tunnelvisie. Dat betekent weer een treetje hoger in de kwaliteit van dienstverlening. Claudia van der Most en Karen Verkerk, respectievelijk advocaat en notaris, lichten toe hoe dit bij Ondernemingsrecht Arnhem in zijn werk gaat. “Interdisciplinair werken houdt ons scherp.”

“In feite is dit niet meer dan een logisch vervolg op de bestaande werkwijze,” begint Karen Verkerk. Collega Claudia van der Most vult haar aan: “We deden al veel zaken samen, alleen gaan we dat nu verder professionaliseren.” De secties notariaat en advocatuur Ondernemingsrecht werkten op allerlei terreinen nauw samen, zoals voor de transactiepraktijk, herstructureringen, of adviezen aan bedrijven bij aandeelhoudersgeschillen. Als er raakvlakken waren, was het al vanzelfsprekend om gezamenlijk om de tafel te gaan zitten. Die samenwerking is nu verder gestructureerd. Notariaat en advocatuur Ondernemingsrecht in Arnhem zijn tot één sectie samengevoegd. Dat gebeurde eveneens bij Commercieel Vastgoed en bij Personen- en Familierecht. Een bewuste keuze met het oog op de toekomst. “We brengen de disciplines samen om uiteindelijk een hoger specialistisch niveau te bereiken.”

Geen tunnelvisie

Ondernemingsrecht bestaat sinds 1 januari van dit jaar uit één sectie, geleid door één sectiehoofd, met een gezamenlijke begroting, een gecombineerd overleg en gezamenlijke acquisitie. “In alle facetten ontstaat hierdoor uniformiteit,” aldus Van der Most. “Dat gebeurt stapsgewijs. Maar dat is het interne aspect en daar zullen onze cliënten weinig van merken. Voor de cliënt is vooral de gezamenlijke knowhow interessant, daarmee kunnen we de kwaliteit van onze dienstverlening optimaliseren.”

Verkerk: “Er kijken dus juristen met verschillende achtergronden naar de stukken, dat voorkomt tunnelvisie. De cliënt die een uitgebreid ondernemingsrechtelijk advies wil, is erbij gebaat dat de input van twee kanten komt. Er werken specialisten aan zijn opdracht die daarvoor de juiste ervaring én het juiste niveau hebben. Dat is voor de cliënt dus

efficiënter en kan hem kosten besparen. Voor complexe, grotere projecten kunnen we het ideale team van specialisten vaststellen. Dat deden we al, maar nu zijn zowel de notarissen als advocaten er vanaf het begin bij betrokken. Dat werkt toch anders.”

Beroepsgeheim

Wat beide juristen wel willen benadrukken: alles gebeurt met inachtneming van de IDS-regels, de regels voor InterDisciplinaire Samenwerking. Zowel de notaris als de advocaat hebben natuurlijk met hun beroepsgeheim te maken. Dus vraagt de sectie een cliënt expliciet om toestemming als een geïntegreerde aanpak verstandig is. Dat is overigens niet voor alle zaken interessant. Claudia van der Most: “Er zijn cliënten die puur voor een notaris of advocaat komen: een testament of een kort geding. Dat handelen we gescheiden af.”

Dynamiek

Beide juristen tonen zich na de eerste maanden al enthousiast over de nieuwe aanpak. Karen Verkerk: “We zijn pas bezig en je merkt al verschil. Terwijl ik altijd riep: we zijn toch al één. Maar je bent toch op een andere manier bij elkaar betrokken; dat houdt je scherp. Deze werkwijze geeft een nieuw elan.” Van der Most: “Het effect is heel positief

Karen Verkerk: “We zijn pas bezig en je merkt al verschil. Terwijl ik altijd riep: **we zijn toch al één.** Deze werkwijze geeft een nieuw elan.”

door de wisselwerking. Je leert over en weer van elkaar. Karen geeft haar visie op mijn dossiers, vanuit haar achtergrondkennis. Dat verruimt je blik. Het geeft veel extra dynamiek en is zeker een vervolgstap naar verdergaande professionalisering.” Verkerk: “Je kunt niet van alle rechtsgebieden alles weten, je moet de diepte in en elkaars kennis benutten. Door deze samenwerking kijkt er iemand mee die dagelijks met een bepaald onderdeel bezig is, die dat op zijn netvlies heeft staan. Van der Most: “Karen focust voornamelijk op corporate governance en ikzelf op fusies en overnames. Dat pak je vanuit beide disciplines op. Door de groepskennis te bundelen kunnen we nog meer specialisaties ontwikkelen.”

Integratie vestigingen

“We gaan nu eerst alle kennis bundelen om vervolgens weer afsplitsingen in specialisaties te maken. Op die manier maken we een enorme kwaliteitsslag in het belang van de cliënt,” aldus Claudia van der Most. “Neem de procespraktijk: stel je hebt vijf cracks die alleen maar procederen en dat fantastisch doen. Laat het voortaan aan hen over en geef ze hun eigen sectie.” Karen Verkerk: “We gaan eerst kijken hoe dit alles uitpakt. Maar het is niet uitgesloten dat bij nog meer secties advocatuur en notariaat gaan integreren. En dat er in de toekomst verdere integratie van gelijke secties op beide vestigingen plaatsvindt. Dan kun je nog sneller elkaars specifieke kennis benutten: denk aan energierecht of mededingingsrecht. Alles in het belang van een optimale juridische dienstverlening.” ■

Kwaliteitsslag

Verdere verbetering van de juridische dienstverlening, dát is het uiteindelijke doel van de integratie advocatuur en notariaat. De cliënt is erbij gebaat dat er vanuit alle kanten wordt meegekeken naar zijn vraag, zodat alle mogelijke problemen gedekt zijn. Niet altijd hoeven beide disciplines mee te denken. De ene keer kan een advocaat de cliënt het beste van dienst zijn, de andere keer een notaris, maar in veel gevallen is een combinatie het meest wenselijk. Bij wie de cliënt met een complexere vraag moet aankloppen, wordt hem vanzelf duidelijk. Dat is het voordeel van een geïntegreerd kantoor zoals Dirkzwager, waar zowel advocaten als notarissen werken. De contactpersoon zal de juiste juristen benaderen, zodat je er als cliënt op kunt vertrouwen dat je juridische vraagstuk wordt opgelost.

Claudia van der Most: “Het effect is heel **positief** door de wisselwerking. Je leert over en weer van elkaar. Karen geeft haar **visie op mijn dossiers**, vanuit haar achtergrondkennis. Dat verruimt je blik.”

“Veel leegstand heeft negatieve gevolgen voor winkels en panden in de omgeving. Die worden meegezogen in de terugloop en zo ontstaat een vicieuze cirkel.”

Jasper Molenaar ziet kansen voor leegstand

“Deze tijd vraagt om een creatieve benadering”

Jasper Molenaar, advocaat van de sectie Overheid & Vastgoed, is een veelgevraagd spreker op bijeenkomsten rondom het thema leegstand. In maart nog was hij te gast bij het Ruimtekoers Festival voor een debat met alle betrokken partijen. Wat kan hij als jurist bijdragen aan de levendigheid in de stad? “Meer mogelijkheden voor leegstaande panden creëren door de juridische obstakels uit de weg te ruimen.”

Leegstand, het is zeker geen lokaal Arnhems probleem. Veel Nederlandse steden kampen met de leegloop van winkelpanden in het centrum en een groeiend aantal vierkante meters kantoorruimte waarvoor geen huurder te vinden is. Gevolg: de sfeer verslechtert, de verloederung slaat toe, bezoekers blijven weg. Omdat leegstand niet bepaald een teken van een bloeiende economie is, blijven potentiële nieuwe huurders weg. Molenaar: “Het ruimtelijk effect is enorm: veel leegstand heeft negatieve gevolgen voor winkels en panden in de omgeving. Die worden meegezogen in de terugloop en zo ontstaat een vicieuze cirkel.”

Handenvol geld

Vastgoedadvocaat Jasper Molenaar werd begin dit jaar bij Dirkzwager benoemd tot senior-medewerker. Hij begon hier in oktober 2008. Tot die tijd werkte hij als advocaat vastgoed in het arrondissement van Den Bosch en was vooral actief voor commerciële marktpartijen, zoals projectontwikkelaars, woningcorporaties en beleggers. Ook in Arnhem vormt die groep een groot deel van zijn cliënten. “Elke dag dat een pand leegstaat kost deze cliënten handenvol geld. Dan kloppen ze bij ons aan: we hebben een ideale huurder gevonden, maar de gemeente gaat niet akkoord met zijn plannen. Hoe lossen we dat op?” De laatste tijd benaderen ook steeds meer gemeenten de vastgoedadvocaat over een locatie waarmee ze in de maag zitten en waarvoor ze graag een oplossing willen.

Uitnodigingsplanologie

Die oplossing ligt in negen van de tien gevallen in het bestemmingsplan, een onderdeel van het omgevingsrecht en dat is een

specialisme van Molenaar. “Eén van de belangrijkste oorzaken van veel langdurige leegstand is de beperkte gebruiksmogelijkheid van een object. Stel je hebt een pand met kantoorbestemming dat al jaren leegstaat. Een verhuurder komt met het slimme idee er bijvoorbeeld studentenhuisvesting van te maken. Dat kan niet doorgaan, tenzij de gemeente bereid is het bestemmingsplan te herzien of om hiervan af te wijken.” Toch is ook die gemeente gebaat bij nieuwe initiatieven in de lege panden. Dat maakt de stad aantrekkelijker voor zowel bewoners als bezoekers, maar ook voor nieuw te vestigen bedrijven. Molenaar constateert echter een lastig te doorbreken fenomeen bij de lokale overheden: “Ze zijn geneigd elk nieuw initiatief heel strikt aan de regels te toetsen. Daarbij denken ze vaker in onmogelijkheden dan in mogelijkheden. Terwijl er juist in deze tijd wat meer flexibiliteit en een wat meer creatieve benadering nodig is. In plaats van te bestemmen wat er wél op een locatie mag komen, kun je beter bestemmen wat er níet wenselijk is. Dat schept veel meer mogelijkheden. Dat noemen we uitnodigingsplanologie. Maar daarvoor moet eerst de mind-set van de diverse gemeenten veranderen.”

Podia

De gemeente Arnhem heeft volgens de advocaat die omslag al gemaakt. “De gemeente ontwerpt momenteel leegstandbeleid met een meer flexibele invulling. Ze nodigt daarbij marktspelers uit om mee te denken, zodat het straks in de praktijk allemaal wel uitvoerbaar is. Ook Dirkzwager denkt mee. Er ontstaan nu in de stad allerlei podia waar de gemeente in overleg gaat met ontwikkelaars, makelaars en ondernemers. Een goede ontwikkeling.”

“In plaats van te **bestemmen** wat er wél op een **locatie mag komen**, kun je beter bestemmen wat er níet wenselijk is. Dat noemen we **uitnodigingsplanologie.**”

Eén van die podia was het Ruimtekoers Festival van 14 maart tot 11 april. Ruimtekoers initieert allerlei creatieve concepten om de leegstaande panden in de stad weer tot leven te brengen. Tijdens de manifestatieweken werden alle lege panden ‘s avonds ‘in the spotlights’ gezet met opvallend groen licht. Voor de diverse debatten op het festival nodigde Ruimtekoers betrokkenen om de tafel voor een ‘ontmoeting, verbinding en samenwerking’. Dirkzwager was medesponsor van de manifestatie; Jasper Molenaar gaf er als spreker zijn visie op leegstand en hoe hierop het beste kan worden ingespeeld met de huidige juridische instrumenten.

Meedenk-memo

Naast goed onderling overleg, biedt een recente wetwijziging een aantal geschikte middelen om leegstand te bestrijden. Sinds 1 november 2014 is het Besluit omgevingsrecht (Bor) aangepast. Molenaar: “Een vergunning voor gebruiksveranderingen van bestaande panden was beperkt tot een oppervlakte van 1.500 m². Deze beperking is komen te vervallen. Daarnaast was het voorheen slechts mogelijk om voor een periode van maximaal vijf jaar tijdelijk van het bestemmingsplan af te wijken, dat is nu verruimd tot tien jaar. Dat maakt het voor veel ondernemers interessanter om een tijdelijk project in zo’n pand te starten. Vijf jaar is meestal te kort om de investeringen terug te verdienen. Met tien jaar heb je sneller een rendabele business case.” Met de instrumenten van deze wetaanpassing bieden de vastgoedadvocaten hun cliënten de zogeheten Meedenk-

memo aan. “Een product speciaal ontwikkeld door Dirkzwager voor cliënten met een locatie die op slot zit,” licht Molenaar toe. “Wij gaan met de gemeente meedenken hoe we de juridische obstakels die zij zien kunnen overwinnen. Zo benader je het probleem vanuit een meer constructieve invalshoek. Je trekt gezamenlijk met de gemeente op.”

Dit alles doet Molenaar in nauwe samenwerking met collega vastgoedadvocaat Bart van Meer, tevens voorzitter van Ondernemers Kontakt Arnhem, de grootste ondernemingsvereniging van Arnhem. “Die memo is tweeledig. Enerzijds kijken we naar juridische argumenten en strategie om die obstakels te tackelen. Dat is mijn vakgebied. Anderzijds kijken we naar de bestuurlijk aanpak; hoe kunnen we bestuurlijk draagvlak creëren. Er is immers ook een economisch belang voor de stad. Dat is het terrein van Bart van Meer.”

Beide advocaten kregen langs deze weg onlangs de handen op elkaar voor een Indoor Speelcentrum op een industrieterrein: “De wethouder accepteerde uiteindelijk een tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan voor tien jaar, zodat het pand dan niet permanent geblokkeerd is voor een industriële gebruiker als straks de markt aantrekt. Winst voor iedereen: de stad krijgt een

extra voorziening, de leegstand is weg en de ondernemer kan zijn investering terugverdienen.”

Beleving

De stad levendig houden, dat is volgens Molenaar de uitdaging waar de gemeente voor staat. “Die leegstand is een conjunctureel probleem; de economie gaat ooit weer aantrekken. Voor nu is het zaak daar krachtig op in te spelen en dat hoeft dus geen permanente invulling te zijn. Molenaar ziet genoeg kansen: “Kijk naar Building 026: voorheen een bibliotheek, straks een gebouw met meerdere functies. Traditionele winkels leggen het al snel af tegen internet, daarom zijn bijzondere concepten en pop-up stores het meest succesvol. Zoals boekhandel Colofon in de Arnhemse binnenstad die de verkoop van boeken combineert met muziek en lunches. Die kruisbestuiving levert iets moois op: een winkelbezoek is voortaan een beleving. De ondernemer krijgt nu meer ruimte om te experimenteren en te onderzoeken of een nieuw concept aanslaat. Dan kan hij na tien jaar weer verder kijken.”

De eerste stap nu is een optimale inzet van de huidige instrumenten met een oplossingsgerichte insteek. Hierdoor hebben leegstaande panden een grotere kans op een mooie gebruiker. Aan Jasper Molenaar zal het niet liggen. ■

Meer weten over creatieve oplossingen van vastgoed? Jasper publiceert regelmatig op www.dirkzwagervastgoed.nl

Expositie op abri's

'This spot might mean shit to you but is the world to me'. Dit motto gaf fotograaf Jaap Scheeren mee aan zijn fotografieproject dat hij maakte in opdracht van het Besiendershuis. Deze locatie was zijn uitvalsbasis tijdens het ontstaan van de fotoreeks. Elk beeld vertelt een verhaal van Jaaps beleving van en herinnering aan de stad Nijmegen. Voor het complete verhaal maakte hij bij elke foto een audiotrack.

De foto's waren van 4 tot en met 16 februari te bewonderen op 91 abri's verspreid door de stad. De expositie werd mogelijk gemaakt door Rabobank Rijk van Nijmegen en Dirkwager advocaten & notarissen. De beelden alsnog bekijken en beluisteren?

Kijk op www.besiendershuis.com/jaapscheeren

Best Managed Company

Elk jaar organiseert Deloitte samen met ING het Best Managed Companies programma, een verkiezing van de best geleide bedrijven waarbij strategie, bedrijfsvoering, innovatie en financiële resultaten doorslaggevend zijn. Dirkwager werd eind 2014 als enige advocaten- en notarissenkantoor tot één van de beste ondernemingen uitgeroepen. De jury roemde vooral de uitgesproken strategie, een driejarenplan van de partners en de betrouwbaarheid van het bedrijf. Bovendien vond zij het innovatief kennis delen van Dirkwager zeer opvallend en onderscheidend.

Arbeidsrecht voor multinationals

De sectie Arbeidsrecht kent voortaan een team van advocaten dat zich speciaal richt op multinationals. Eric Boerma, Marieke Hulstijn-Botter en Carolina Buddingh hebben ruime expertise met de specifieke problematiek van grote concerns. Zij begeleiden regelmatig reorganisaties en geven adviezen over de optimale structuur van (nieuwe) concerns. Diverse multinationals maken al jarenlang gebruik van de juridische diensten van de advocaten arbeidsrecht. Het gespecialiseerde team hoopt nog vele andere grote concerns te kunnen bijstaan met proactief juridisch advies.

Achter de schermen

Het jaar 2015 begon voor een aantal juristen van Dirkwager met een promotie. Zo is Selma van Ramele, advocaat ondernemingsrecht en specialist in compliance, toegetreden als venoot van kantoor. Zij is advocaat sinds 2001 en geeft sinds twee jaar leiding aan de sectie Ondernemingsrecht in Nijmegen.

Jasper Molenaar, advocaat vastgoed en Frederique Hoppers, advocaat arbeids- en pensioenrecht zijn benoemd tot senior-medewerker. Dit geldt ook voor Anouk Bisseling die werkt op de afdeling Commercieel Vastgoed notariaat en is gespecialiseerd in de registratie van netwerken. Anouk is al sinds 2010 waarnemingsbevoegd.

Skal Biocontrole

Biologisch is een wettelijk beschermde term. Een bedrijf of product mag pas biologisch heten, als ze het Europees biologische keurmerk draagt. Toezichthouder Skal is in Nederland door het Ministerie van Economische Zaken aangewezen als zelfstandig bestuursorgaan om toezicht te houden op de hele biologische keten. Het orgaan richt zich op procescertificering, wat betekent dat er van grondstof tot eindproduct wordt gecontroleerd of wordt voldaan aan de Europese voorschriften. Skal inspecteert elk jaar door de hele keten heen, van agrariërs tot industrie en handelaars en legt onaangekondigd thematische audits af. Met afgifte van het biologisch keurmerk draagt Skal bij aan de aantoonbare betrouwbaarheid van de biologische sector.

Balans zoeken in voedselvoorschriften

“De rotte appels eruit halen zonder de gezonde te beschadigen”

Food is een fout- en fraudegevoelige markt. De consument eist meer duidelijkheid en eerlijke voorlichting en de voorschriften voor voedselinformatie worden verder aangescherpt. We willen weten wat we in onze mond stoppen, maar schept meer informatie ook meer duidelijkheid?

Sinds december 2014 stellen de Voedselinformatie-Verordening en het daarop aangepaste Warenwetbesluit en de Warenwetregeling heel specifieke eisen aan de etikettering van levensmiddelen. Van het duidelijk vermelden van allergenen, ingrediënten, voedingswaarden en het land van oorsprong/de plaats van herkomst tot aan de te gebruiken typografie toe. Allemaal maatregelen in het kader van goede voorlichting en bescherming van de consument.

“Voor de voorverpakte levensmiddelen gelden de meeste voorschriften al,” zegt Mascha Timpert, advocaat van de sectie Aansprakelijkheid, Schade en Verzekering. “Maar restaurants, slaggers, webwinkels en andere grote cateraars als (zorg)keukens en kantines zijn nu ook verplicht om voor niet-voorverpakte levensmiddelen de allergeneninformatie goed te verzamelen en vast te leggen, en om een manier te vinden om die informatie bij hun etenswaar te vermelden.” De ene ondernemer pakt de nieuwe regelgeving volgens Mascha Timpert heel serieus op en vermeldt ook vrijwillig te verstrekken informatie (zoals over kruiscontaminaties: het risico op kruisbesmetting tijdens de productie). Sommigen vinden in de wijze waarop ze productinformatie presenteren of in de vermelding van niet allergene producteigenschappen een marketingtool. Anderen besluiten de producten te voorzien van de algemene ‘may contain’-tekst: Al onze producten kunnen allergenen bevatten. “Daarmee denken ondernemers dat alle risico’s op aansprakelijkheid dichtgetimmerd zijn, maar geven ze in feite non-informatie,” aldus de advocaat.

Minimaliseren

“Je kunt je afvragen of deze nieuwe voorschriften de echte risico’s afdekken,” zegt Margreet van Brakel, directeur van Skal Bio Controle, de wettelijk aangewezen toezichthouder voor de biologische sector (zie kader). Als het gaat om strikte etiketteringsvereisten en traceerbare ingrediënten heeft deze sector een voortrekkersrol. “Mijn ervaring vanuit de biologische certificering is dat je met zo min mogelijk voorschriften de echte risico’s eruit moet zien te halen. Er is een hang naar steeds meer voorlichting bij voeding. Met te veel details en informatie kun je echter je doel voorbij schieten. Het is belangrijk de balans te vinden in transparantie, zodat we de rotte appels eruit kunnen halen, zonder de gezonde appels te veel te beschadigen.”

Mascha Timpert: “De verordening is in december in werking getreden. Maar de oorzaken van recalls in verband met etikettering die sindsdien in Nederland hebben plaatsgevonden, zijn tot nu toe niet anders dan in de afgelopen jaren. De belangrijkste oorzaken van het terugroepen van een product in verband met de etikettering zijn etiketteringsfouten en verwisselingen van etiketten. En dat is ook wat we in de eerste maanden van 2015 zien. Er zijn wat producten in verkeerde wikkels beland en recent hebben recalls plaatsgevonden van producten met komijn, waarin de komijn door een slechte oogst onder andere was vervangen door pinda en amandel. Dat geeft een risico op allergische reacties. In de oude wetgeving leidde dat ook tot een recall, omdat je niet iets (anders) in je product mag verwerken zonder dat op het etiket te vermelden.”

Risicobeheersing

“Hoe meer handelingen een eindproduct heeft ondergaan, hoe meer kans op risico’s,” vertelt Margreet Van Brakel. “Daarom zijn procescontrole en traceer-

Margreet van Brakel (Skal): “Mijn ervaring vanuit de **biologische certificering** is dat je met zo min mogelijk voorschriften **de echte risico's** eruit moet zien te halen.”

bare ingrediënten zo belangrijk.” De etikettering is explicieter geworden, maar een paar stappen terug in de productieketen gelden er minder eisen terwijl er meer mis kan gaan. Aan de etikettering van niet-verpakte levensmiddelen (producten die niet bestemd zijn als zodanig aan de eindverbruiker of aan grote cateraars te worden afgeleverd) worden minder strenge eisen gesteld. Slechts de benaming en de productiecode of partijcode hoeven te worden vermeld. Mascha Tim-

pert: “Dat is een risico voor bedrijven die levensmiddelen aan de eindverbruiker of grote cateraar leveren, dus ik waarschuw mijn cliënten daar wel voor: ga na van wie je afneemt, ook verder terug in de keten, controleer of de producten traceerbaar zijn, en leg de verantwoordelijkheden goed (contractueel) vast. Vragen over risicobeheersing, zoals over de traceerbare herkomst van ingrediënten, het vastleggen van verantwoordelijkheden en de verzekeraarbaarheid van risico's leven enorm bij koks, cateraars, fabrikanten en verzekeraars. Is een recall bijvoorbeeld wel gedekt onder een AVB - Aansprakelijkheidsverzekering voor Bedrijven - of een specifieke recall polis? In veel gevallen is er alleen verzekeringsdekking als er gevaar is voor de volksgezondheid. Geldt dat als er iets verkeerd op het etiket staat?”

Rozijnenzaak

Sinds de 'rozijnenzaak' van meer dan tien jaar geleden werkt Skal samen met Dirkzwager bij civielrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken. Skal wees in die tijd het biologisch certificaat af van een

partij rozijnen die stoffen bleek te bevatten die niet op de lijst van toegestane stoffen voor biologisch voorkomen. Ook alle producten waarin de rozijnen waren verwerkt, mochten niet meer biologisch heten. Margreet van Brakel: “Producten stonden voor de keuze; ga je ompakken naar gangbaar of wordt dat te duur. Er waren enorme belangen mee gemoeid en dat maakte veel principiële discussies los. We hebben tot aan de Raad van State geprocedeerd, waarna bleek dat Skal terecht mocht ingrijpen.”

Risicobeperking

Binnen de biologische sector komen weinig misstanden voor omdat de naleving erg hoog is. “De producenten in onze sector zijn heel divers; er zijn idealisten van het eerste uur en veel nieuwkomers. De intrinsieke motivatie van grote nieuwe spelers is misschien anders dan van de pioniers, maar dat zegt niets over mate van naleving. Betrouwbaarheid is een groot goed in biologisch en iedereen is zich daarvan bewust. Als een bedrijf de regels overtreedt, schaadt dat de hele sector en daarom is er veel controle, ook op elkaar. Skal richt zich als toezichthouder op de grote risico's. We inventariseren afwijkingen en als we constateren dat bijvoorbeeld een besmetting in het proces vaker optreedt, dan waarschuwen we alle telers. Deze besmettingen zien we vervolgens uit de top tien verdwijnen, dus de focus op risicobeperking werkt.” ■

“Vragen over **risicobeheersing**, zoals over de traceerbare herkomst van ingrediënten en de **verzekeraarbaarheid** van risico's leven enorm bij koks, cateraars, fabrikanten en verzekeraars.”

Dirkzwager publiceerde een gratis e-book over de nieuwe etiketteringsvoorschriften. Dit kunt u gratis downloaden via www.dirkzwagerbibliotheek.nl/mediatheek

Samenspraak als iBook

Wilt u naast de gedrukte versie van Samenspraak ook graag een digitale versie lezen? Dan kunt u na verschijning van elke nieuwe editie het magazine gratis downloaden als iBook via de iTunes Store (zoek op Samenspraak; beschikbaar voor iPad en Mac).

Leergang Familiebedrijfskunde

Hogeschool Arnhem Nijmegen start in september 2015 met de nieuwe leergang Familiebedrijfskunde, waaraan onder andere Ton Lekkerkerker en Ineke Meuwese (notariaat Dirkzwager) als docenten hun medewerking gaan verlenen. De deeltijdopleiding biedt eigenaren en managers van familiebedrijven actuele kennis en praktische tools. In een volgend nummer van Samenspraak volgt hierover een uitgebreider artikel. Zie nu voor meer informatie: www.han.nl/werken-en-leren/ onder 'opleidingen'.

Raul Midón tijdens de 30th Music Meeting
Foto: Gerard Verschooten

Dirkzwager Agenda

21 april

Workshop Namaak
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

23 april

Oprismiddag Omgevingsrecht
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

30 april

Symposium 'Zorg Rndom 2015'
Locatie: Domus Medica, Utrecht
&
Bijeenkomst Zakendoen met China (i.s.m. ING)
Locatie: Rozet, Arnhem

20 mei

Actualiteitenlezing Vastgoed (i.s.m. BDO)
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

23 mei

Cultuursponsorevent 'Music Meeting'
Locatie: Park Brakkenstein, Nijmegen

2 juni

Seminar Digitalisering
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

9 juni

Bedrijfsjuristenbijeenkomst
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

11 juni

Zorg & Recht, Actualiteiten medische aansprakelijkheid
Locatie: Stadsschouwburg, Nijmegen
&
Expertmeeting Vastgoed & Asbest
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

16 september

Prinsjesdagbijeenkomst
Locatie: Burgers' Zoo, Arnhem

Voor meer informatie over bovenstaande activiteiten kunt u contact opnemen met afdeling Marketing en Communicatie, tel 026-353 83 70 of kijk op www.dirkzwager.nl of download KennisBoek in de Appstore van Apple.

Scheepsoverdracht

In één keer scheepsrecht

De overdracht van een schip is enigszins vergelijkbaar met de overdracht van een woning of bedrijfspand. De notaris of notarisklerk begeleidt de transactie en voorkomt dat koper of verkoper voor onverwachte verrassingen komt te staan.

Als kind bracht notarisklerk Martijn Pennekamp de zomervakanties door op een zeilboot op de Friese meren. Dat zijn oudste zoon zijn eerste zeilcursus wil gaan volgen, is een mooie aanleiding om zelf ook weer eens de zeilen te hijsen. Voor zijn beroep heeft Pennekamp ook regelmatig te maken met schepen, met name uit de binnenvaart. Een pleziervaartuig gaat vaak zonder tussenkomst van een notaris van de hand, maar voor beroepsschippers is een gang naar de notaris bij een scheepsoverdracht niet ongewoon. Een schip dat is geregistreerd bij het kadaster kán zelfs alleen worden overdragen bij notariële akte.

“De overdracht is enigszins vergelijkbaar met die van een woning of bedrijfspand,” vertelt Pennekamp. “Vaak is er een scheepsmakelaar bij de transactie betrokken die onder andere de koopovereenkomst opstelt. Zo niet, dan doen wij dat. Wij controleren in het scheepsregister of

de verkoper eigenaar is van het schip en of het schip belast is met een hypotheek. We stellen de identiteit van de betrokken partijen vast. Daarnaast stellen we een akte van levering op en zorgen we voor de inschrijving daarvan in het scheepsregister.”

Hypotheek

De betaling van de koopprijs verloopt via de notaris. Dit biedt zekerheid aan koper en verkoper. Pennekamp: “De gelden worden door ons pas overgemaakt naar de verkoper op het moment dat de overdacht rechtsgeldig heeft plaatsgevonden.” Hoewel ook (toekomstige) eigenaren van plezierboten soms in aanmerking

Teboekstelling en microdots

Het is verstandig om een schip laten registreren in het scheepsregister van het kadaster. Teboekstelling betekent dat het schip wordt geregistreerd in de openbare registers (scheepsregister) van het kadaster, zodat er eigendom wordt vastgesteld. Het schip krijgt bovendien een brandmerk, een uniek nummer waarmee het schip te identificeren is. Teboekstelling is alleen verplicht voor zover de wet dit bepaalt, bijvoorbeeld voor vaartuigen waarvan de waterverplaatsing meer dan 10 m³ bedraagt. Toch is het ook geen gek idee voor andere scheepseigenaren. “Als je bijvoorbeeld een schip in aanbouw hebt op een scheepswerf die failliet gaat, dan kun je aantonen dat het casco van jou is en dus niet in het faillissement valt,” zegt notarisklerk Martijn Pennekamp. “Ook als je schip wordt gestolen en doorverkocht, kan je schip maar beter geregistreerd staan. De juridische eigenaar kan in dat geval het schip terugvorderen.”

Teboekstelling regelt de eigenaar van het vaartuig in principe zelf, maar Dirkwager kan dit proces uiteraard ook begeleiden. Pennekamp adviseert om het schip meteen door het kadaster van microdots te laten voorzien. Dit zijn zeer kleine kunststof schijfjes met een uniek identificatienummer, die per duizenden op het schip worden aangebracht. Het is bijna onmogelijk om ze te verwijderen. Alleen bevoegden, zoals de waterpolitie, kunnen de code met speciale apparatuur aflezen. Eén microdot is genoeg om te achterhalen op welke naam een gestolen schip geregistreerd staat. Om microdots te kunnen aanbrengen, moet een schip geregistreerd zijn en een geldig brandmerk hebben. (Kijk voor meer informatie op kadaster.nl)

“Scheepstoebehoren hebben soms een andere eigenaar. Dat is opletten geblazen.”

komen voor een hypotheek, ziet hij vooral beroepsschippers hiervan gebruikmaken. Om een hypotheek op een vaartuig te krijgen, is teboekstelling (registratie bij het kadaster) altijd noodzakelijk: “Het vestigen van een hypotheek kan interessant zijn als de koper de aankoop geheel of gedeeltelijk met een lening wil financieren.”

Goed opletten

Voor toekomstige scheepseigenaren zijn er een paar zaken om in de gaten te houden. Zeker bij een schip in aanbouw is de teboekstelling niet altijd goed geregeld. Het komt regelmatig voor dat een schip bijvoorbeeld niet wordt geregistreerd

als het is afgebouwd. Dit is immers niet altijd verplicht (zie kader). Het is aan de koper zelf om het schip alsnog te laten registreren. Ook belangrijk om rekening mee te houden: bij de koop van een nieuw schip of bij de koop van een schip van een ondernemer is omzetbelasting verschuldigd. Kopers zijn hiervan niet altijd van te voren op de hoogte en kunnen daardoor voor een verrassing komen te staan. Ten slotte geldt er een bijzondere regeling met betrekking tot scheepstoebehoren: “Op scheepstoebehoren zit soms een eigendomsvoorbehoud. Het gaat dan niet om bestanddelen van het schip, zoals de motor, maar bijvoorbeeld om reddingssloepen. Deze scheepstoebehoren

kunnen in eigendom zijn bij een ander dan de eigenaar van het schip. Dat is soms opletten geblazen. Zeker als het een omvangrijk schip betreft moeten de partijen duidelijke afspraken maken over wat er onder de koop valt.” ■

Van onze partner in Wenen **Rainer Kaspar van PHH Rechtsanwalte**

Voor grensoverschrijdende zaken is Dirkwager aangesloten bij TELFA, een Europees samenwerkingsverband van advocaten- en notarissenkantoren. Daarnaast is er aansluiting met het Amerikaanse netwerk USLAW. Gezamenlijke kennis delen zij via de site www.legalknowledgeportal.com. In deze rubriek komt een van de internationale partners aan het woord.

Je verwacht het bijna niet in een statige stad als Wenen, maar Prochaska Havranek Rechtsanwalte GmbH, kortweg PHH Rechtsanwalte, is jong en hip. Het bedrijf is pas vijftien jaar oud. De oudste partner is vijfenveertig, misschien komt het ook daardoor. Het advocatenkantoor dat vooral niet op andere advocatenkantoren wil lijken, heeft het geschopt tot een van de belangrijkste juridische dienstverleners van Oostenrijk.

“We zijn jong, onafhankelijk en innovatief,” zegt Rainer Kaspar, partner bij PHH. “We denken graag out of the box.” Die opstelling blijkt onder andere uit de manier waarop het kantoor omgaat met tarieven. De advocaten, consultants en analisten van PHH werken in eerste instantie voor een zachte prijs. Alleen als een deal doorgaat, betalen klanten een bonus. Kaspar: “Klanten zijn blij met ons tariefensysteem, omdat ze beter weten wat ze kunnen verwachten. Ze komen niet voor verrassingen te staan. Ik denk dat onze ondernemende aanpak absoluut noodzakelijk is om te kunnen meegaan met de veranderende eisen van de zakenwereld.”

Goed op de hoogte

PHH werkt met kleine teams, die ieder focussen op een of twee industriële sectoren. De firma is onder andere gespecialiseerd in overnames en fusies, procesvoering, witteboordencriminaliteit en privaat vermogen. Een partner werkt met een compagnon aan een zaak, of zo nodig met twee of drie. In ieder geval wordt de zaak door zo min mogelijk verschillende mensen onder handen genomen. Dat scheelt de klant kosten en

het maakt de communicatie makkelijker. PHH zorgt dat de veertig experts die bij de firma werken goed op de hoogte zijn van actuele zaken in de sectoren die ze vertegenwoordigen.

“Zakenmensen verwachten van advocaten dat ze hun wereld kennen,” stelt Kaspar. Om die reden organiseert het bedrijf elke maand seminars over verschillende sectoren. Sprekers uit de industrie worden uitgenodigd om de advocaten in twee à drie uur bij te praten over ontwikkelingen binnen hun vakgebied. Soms gaat het om basiskennis, soms om meer geavanceerde informatie. Onder andere de farmaceutische industrie, de automotieve branche en de energiesector zijn al langsgesproken.

Beveiligd digitaal platform

In Nederland is de geheimhoudingsplicht van juristen een fundamenteel principe. De overheid mag niets doen met de communicatie tussen een advocaat en een cliënt, ook niet als die een verdachte in een strafzaak is. In Oostenrijk ligt dit sinds kort anders. Sinds het Openbaar Ministerie in Oostenrijk het recht heeft gekregen om elektronische correspondentie van verdachten in te zien, inclusief correspondentie met diens advocaat, vindt alle communicatie van PHH met de klanten op een beveiligd digitaal platform plaats. “We kunnen ons werk alleen doen als we in absolute vertrouwelijkheid zaken met klanten kunnen bespreken,” legt Kaspar uit. “Op het platform kunnen we berichten sturen en eventuele documenten van de klant stallen, zonder dat we het risico lopen dat er wordt meegelezen door het Ministerie van Justitie. Met name als iemand wordt beschuldigd van witteboordencriminaliteit, vereisen onze transacties een hoge mate van vertrouwelijkheid. Daarom hebben we, als enige in Oostenrijk, een digitaal platform opgezet. Net zo min als de overheid onze papieren bestanden kan lezen, kunnen ze bij de bestanden op onze server.”

Groot netwerk

Als innovatief bedrijf met kennis van technologie draagt PHH enthousiast

“We kunnen ons werk alleen doen als we **zeker** weten dat er **niemand** meeleeft”

bij aan de Legal Knowledge Portal van Dirkzwager. Kaspar: “Het is heel interessant voor Oostenrijkse klanten om op deze manier op de hoogte te blijven van internationale rechtsontwikkelingen. Bovendien geeft het ze een indruk van ons grote internationale netwerk.” PHH is pas sinds anderhalf jaar aangesloten bij TELFA. Hiervoor maakten ze deel uit van een ander netwerk, maar niet tot hun tevredenheid. “Dat netwerk bestond uit een aantal kleine firma’s. Wij zijn de afgelopen jaren sterk gegroeid, van tien naar achtendertig advocaten. Als je besluit te groeien, heb je partners nodig met dezelfde strategie,” zegt Kaspar.

De juiste mensen

De groei van PHH verloopt tot dusver heel natuurlijk. “Het is altijd een uitdaging om de juiste mensen te vinden,” vindt Kaspar. “Tenslotte moet je wel vijf dagen per week tegen elkaar aankijken. Het is belangrijk dat collega’s elkaar op zijn minst aardig vinden.” In de toekomst hoopt het bedrijf nog verder te groeien. Het vertrouwt daarvoor voor een groot deel op een samenwerking met de andere TELFA-leden, zoals Dirkzwager. “Het volgende doel voor PHH en ook voor mij persoonlijk is om een deel van de internationale markt te veroveren,” zegt Kaspar. “We zullen nooit zo veel macht krijgen als sommige grote internationale advocatenfirma’s, maar we kunnen wel proberen om een deeltje van de internationale transactiemarkt te bemachtigen.” ■

Meer informatie over de bij TELFA aangesloten kantoren vindt u op www.telfa.org

Meer informatie www.phh.at

Toneelgroep Oostpool

Regionale functie, universele waarden

Zeker 10 toneelstukken en 400 voorstellingen staan er jaarlijks op de agenda van Toneelgroep Oostpool. Dan kun je wel wat oefenruimte gebruiken. Begin dit jaar kreeg het gezelschap een eigen repetitiegebouw, officieel geopend door minister Jet Bussemaker. Een positieve impuls voor acteurs en regisseurs, die jarenlang in oude gymzalen en bedrijfshallen repeteerden: “Het is er droog, warm en schoon, waardoor je je veel beter kunt focussen op het werk.”

Toneelgroep Oostpool in Arnhem bestaat al ruim zestig jaar en is momenteel één van de acht gesubsidieerde gezelschappen in Nederland die onderdeel zijn van de Landelijke Culturele Basisinfrastructuur (BIS). Marcus Azzini, artistiek leider en regisseur: “We zijn hét gezelschap van Oost-Nederland en zijn daar supertrots op. We vervullen een regionale functie, maar spelen door het hele land en soms in het buitenland. We maken theater vanuit Arnhem om de wereld in te gaan en de kunstvorm te ontwikkelen.” Oostpool brengt zeer divers theater: van kleine experimentele voorstellingen tot toegankelijke optredens voor een breed publiek. Ook geeft de toneelgroep veel jonge talentvolle acteurs de kans om in grote, aantrekkelijke producties op de planken te staan. “Zij zijn de toekomst,” aldus de artistiek leider, voor wie vernieuwing een grote drijfveer is.

Liefde

Daarom is de focus ook gericht op het jonge publiek. “We hebben een sterke jongerenafdeling. In een trailer, een soort minitheater op wielen, geven we voorstellingen op scholen in voornamelijk Oost-Nederland. Dat doen we twee keer per dag, dus dat zijn zo’n tweehonderd voorstellingen per jaar. We organiseren

ook projecten met jongeren voor jongeren om hen in contact te brengen met toneelspele. Als je niet investeert in de jeugd, groeit die op zonder kunst en het plezier daarvan. Het is lastig om daar dan later nog de liefde voor te vinden.”

Binding

Marcus Azzini hoopt dat steeds meer (jonge) mensen kennismaken met hun toneel: “In Arnhem hebben we onze eigen theaterzaal: Huis Oostpool. Het kloppend hart, waar wij onze gasten ontvangen, waar collega-gezelschappen of acteurs optreden en waar onze partners, zoals Dirkzwager, relaties voor een voorstelling kunnen uitnodigen. Dit soort connecties met bedrijven in de stad zijn heel belangrijk voor ons. Zo ondersteunt Dirkzwager ons financieel en met juridische knowhow. Daarnaast versterken deze samenwerkingen onze binding met de regio en de stad.”

Religie en ras

Het komende seizoen brengt Toneelgroep Oostpool weer een aantal opvallende producties. Al is het aanbod divers, er is wél een gemene deler: de actualiteit. Neem ‘Angels in America’ dat half maart in première ging. Dit monumentale theaterrepos van Tony Kushner wilde Azzini altijd al eens regisseren: “Het is één van

de mooiste toneelstukken ooit geschreven. Kushner schreef het in de jaren negentig, maar het is nog steeds actueel en universeel. Het gaat over liefde en vriendschap die de grenzen van religie, ras en ideologie doorbreken. Op dit moment een belangrijke thema. Oostpool wil blijven reageren op de tijd waarin we leven.” De voorstelling ‘Angels in America’ is nog tot 6 juni a.s. in diverse steden te bezoeken. Zie voor de complete agenda van dit seizoen: www.toneelgroepoostpool.nl

Ruhrtriennale 2015

Een andere bijzondere internationale Oostpoolproductie dit seizoen is volgens Marcus Azzini de bewerking van de opera ‘Orfeo’ van Monteverdi tot muziektheaterinstallatie. Hiervoor werken zijn collega-regisseurs Suzan Boogaardt en Bianca van der Schoot samen met de Duitse regisseur Susanne Kennedy. De première vindt plaats op het podiumkunstenfestival Ruhrtriennale 2015. ‘Orfeo’ is een coproductie van Oostpool en het Duitse festival.

Wij pleiten
voor handelen
met
voorkennis.

Download de Dirkzwager KennisBoek App.

In sommige gevallen hoeft u niet meteen het advocaten- of notarissenkantoor te bellen. De KennisBoek App is hét antwoord op al uw juridische vragen. Met de mogelijkheid om deze af te stemmen op uw persoonlijke informatiewens. Daarnaast biedt KennisBoek ruimte voor interactie. Zo kunt u reageren op artikelen, deelnemen aan groepsdiscussies en content eenvoudig delen via social media. En dat allemaal in een fraaie App, waar u snel en makkelijk doorheen bladert. Interesse in de App? Kijk snel op www.kennisboek.nl

Maak kennis met **Dirkzwager**
advocaten & notarissen